

DESETNICA 2010

Desetnica je nagrada za otroško in mladinsko književnost, ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev za uveljavljanje izvirnega otroškega in mladinskega leposlovja. Nagrado desetnica za najboljše otroško in mladinsko delo v poeziji ali prozi Društvo slovenskih pisateljev podeljuje vsako leto v mesecu maju za obdobje zadnjih treh let izključno članom Društva slovenskih pisateljev, ki ustvarjajo v slovenskem jeziku. Nagrado podeli na podlagi izbora, ki ga pripravi strokovnjak za mladinsko književnost, o izboru pa odloča žirija v sestavi mladinskih in nemladinskih avtorjev, ki so člani Društva slovenskih pisateljev.

Doslej so nagrado prejeli: Mate Dolenc za *Letečo ladjo* (2004), Slavko Pregl za *Usodni telefon* (2005), Janja Vidmar za knjigo *Zoo* (2006), Bina Štampe Žmavc za *Živo hišo* (2007), Andrej Rozman Roza za knjigo *Kako je Oskar postal detektiv* (2008) in Marjana Moškrič za knjigo *Stvar* (2009).

Komisija, ki so jo sestavljali: Marko Kravos (predsednik), Vida Mokrin Pauer, Marjana Moškrič, Tone Partljič in Dušan Šarotar, je aprila izbrala deset nominirancev:

- Dušan Čater: *Pojdi z mano*
- Mate Dolenc: *Polnočna kukavica in druge zgodbe*
- Niko Grafenauer: *Špicmožic in Halomuha*
- Feri Lainšček: *Hit poletja*
- Matjaž Pikalo: *Genija*
- Primož Suhodolčan: *Maks pa sanja*
- Bina Štampe Žmavc: *Vprašanja srca*
- Anja Štefan: *Lonček na pike*
- Janja Vidmar: *Pink*
- Dim Zupan: *Hektor in male ljubezni: zgodba nekega Hektorja*

Nagrajenca je žirija razglasila na slavnostni podelitvi, ki je bila 20. maja v dvorani DSP. Desetnico je prejel **Dim**

Zupan za knjigo *Hektor in male ljubezni: zgodba nekega Hektorja*, ki jo je z ilustracijami Andreje Gregorčič leta 2009 izdala založba Mladika.

Utemeljitev nagrade:

Dim Zupan je doslej izdal trideset literarnih del, večinoma le-ta sodijo v mladinsko književnost. Prvo knjigo, *Trije dnevi Drečka Pekca in Pukca Smukca* je izdal leta 1991 in z njo zasnoval uspešno peteroknjžje o naslovnih fantovskih likih. Avtor v svojih delih opisuje vsakdanje dogodivščine mestnih otrok in mladostnikov, temelj njegove poetike pa je humor.

S serijo o Hektorju – ta bo imela sedem knjig – avtor ustvarja poseben tip animalistične zgodbe, kakršne na Slovenskem doslej nismo poznali. Naslovni lik, ki je hkrati tudi prvoosebni pripovedovalec, s pasje perspektive opisuje človeško in pasjo vsakdanost. Zaradi personificiranega pripovedovalca sodi serija med iracionalno prozo, čeprav deluje pripovedna perspektiva povsem realistično. V prvem delu Hektor komaj uide ribji usodi (utopitvi) in dobi dvojčici, Mijo in Pijo, čeprav onidve menita, da sta dobili njega. V drugem delu opravi šolanje, kar se za psa nekako spodobi. Tretja knjiga opisuje družinski izlet, na katerem Hektor reši mamo Janjo in s tem dobi nekake heroične značilnosti. *Hektor in male ljubezni* je že četrta knjiga iz serije o labradorcu Hektorju. Hektor, zdaj že precej odrasel, je filozofski pes, ki ima »visoko čelo, nekaj gubic, ki so posledica razmišljanja, in moder pogled«. Hektor mimogrede bralcem (ljudem) in psom razlaga pasje modrosti o imenitnosti psov, ki se morajo pošteno truditi, da vsaj za silo vzgojijo svoje gospodarje, pravzaprav očitno ljudje precej manj razumemo pse, kot oni razumejo nas. In menda imajo psi zelo jasen odnos do ljubezni, kajti Hektor pravi (Zupan 2009: 18–19):

»Ljudje ogromno opletate z ljubeznijo, povsod jo tlačite zraven, pa naj gre za rastline, živali, gore, hiše, avtomobile, parket, celo v kamne se zaljubite, da na koncu pride ven ena takšna čudna ljubezenska godlja, da se noben pes ne znajde več, kaj bi z njo. /.../ Pri nas ne obstaja ena sama velika ljubezen, kot nekakšen bog, ampak imamo namesto tega cel kup malih ljubezni.«

Ampak tudi Hektorju se takle filozofski odnos do ljubezni zatakne, ko se zaljubi v psičko Nike. Posebna odlika nagrajenega dela so komični elementi, le-ti so zaznavni na nivoju celotne zgodbe,

poudarjeni pa v Hektorjevih notranjih monologih.

Pokrovitelj nagrade je bila Založba Izolit.

V okviru programa ob podelitvi desetnice je bila 13. maja v Mestni knjižnici Ljubljana na Oddelku za otroško in mladinsko književnost otvoritev razstave vseh letos nominiranih del. Istega dne zvečer je v dvorani Društva slovenskih pisateljev (Tomšičeva 12, Ljubljana) potekalo branje letošnjih nominirancev.